

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.09.2019.- 20.09.2019.

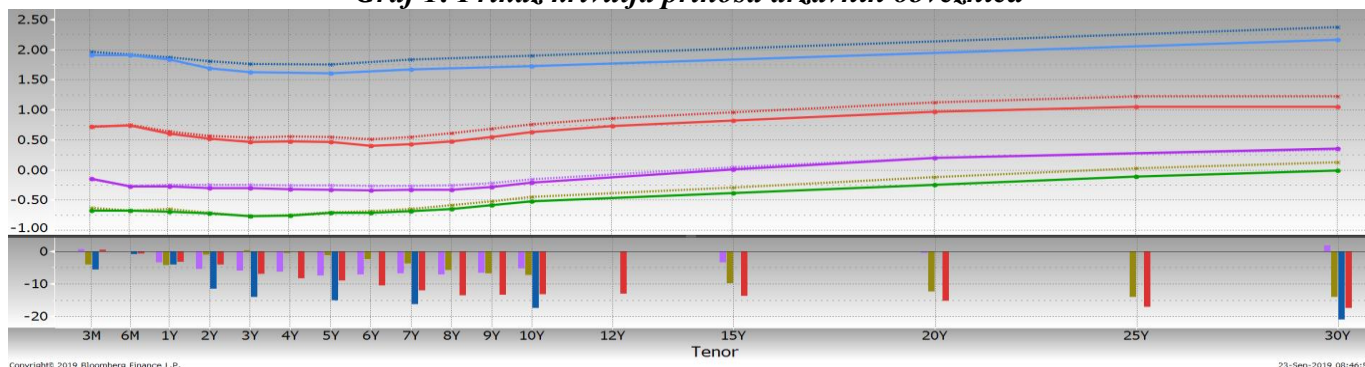
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	13.9.19	-	20.9.19	13.9.19	-	20.9.19	13.9.19	-	20.9.19	13.9.19	-	20.9.19
2 godine	-0,71	-	-0,72	1,80	-	1,68	0,57	-	0,52	-0,24	-	-0,29
5 godina	-0,70	-	-0,71	1,75	-	1,60	0,56	-	0,46	-0,25	-	-0,33
10 godina	-0,45	-	-0,52	1,90	-	1,72	0,76	-	0,63	-0,15	-	-0,21

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	13.9.19	-	20.9.19
3 mjeseca	-0,484	-	-0,551
6 mjeseci	-0,678	-	-0,677
1 godina	-0,637	-	-0,684

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.09.2019. godine (pune linije) i 13.09.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Trgovinski rat između SAD i Kine je uticao na smanjenje globalnog ekonomskog rasta na najniže nivoe u posljednjih 10 godina, saopšteno je iz OECD-a. Prema prognozama OECD-a koje su objavljene prošle sedmice, očekivana stopa globalnog ekonomskog rasta u tekućoj godini iznosi 2,9% (ranije prognozirano 3,2%), što je ujedno i najniža stopa od finansijske krize 2008. godine, dok se za 2020. godinu očekuje rast od 3,0% (ranije prognozirano 3,4%).

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica su na početku protekle sedmice bilježili smanjenje, pa je tako zaustavljen rast istih koji je bio izražen u sedmici ranije. Na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama, između ostalog, najveći uticaj je imala vijest o napadu na naftna postrojenja u Saudijskoj Arabiji. Iako su nakon toga prinosi blago korigovani naviše, već sredinom sedmice prinosi su ponovo smanjeni u svjetlu iščekivanja saopštenja FOMC-a. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi sigurnijih obveznica kraćeg i srednjeg roka su zabilježili blagi pad između 1 i 2 bazna poena, dok je veće smanjenje zabilježeno kod obveznica dužeg roka dospijeća. Prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica je tako smanjen za 7 baznih poena, dok se prinos obveznica s rokom dospijeća od 30 godina, nakon 9 dana, ponovo našao u negativnoj zoni.

Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da sve dok se inflacija ne vrati ka ciljanom nivou ECB, kamratne stope u regiji neće biti povećane, te je dodao da ekonomski rizici i dalje naginju ka dolje, dok je član UV De Galhau, izjavio da će ECB vjerovatno imati reviziju strategije pod vodstvom Christine Lagarde (čije je imenovanje na funkciju predsjednika ECB potvrdio evropski Parlament), s tim da lično ne vidi potrebu za promjenom ciljanog nivoa inflacije. Nakon odluke ECB da ponovo aktivira program kupovina obveznica na neodređen period, glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da prema trenutnim projekcijama postoji uvjerenje da ECB ima dovoljno prostora za kupovinu obveznica duži vremenski period, a da se pri tome ne približi maksimalnim postavljenim limitima koji se odnose na nivo duga koji ova institucija može da drži u svom vlasništvu. Ministar finansija Njemačke Sholz je izjavio da Vlada ima dovoljno prostora da uzme u obzir finansiranje planiranog „klimatskog paketa“, prije nego što bude potrebno raspravljati o žrtvovanju politike balansirano budžeta. Nakon toga, Vlada Njemačke je odobrila paket mjera protiv klimatskih promjena u vrijednosti od oko 54 milijarde EUR. Najavljeno je da se ne očekuje da će navedeni paket zahtijevati dodatnu emisiju duga, što se negativno odrazilo na pad prinosa njemačkih obveznica dužeg roka dospijea.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je povećala dugoročni rejting Španije na A sa A- Izgledi rejtinga su promijenjeni s „pozitivan“ na „stabilan“. Promjena prinosa je uslijedila nakon zatvaranja tržišta u petak, ali su prinosi španskih obveznica (prije ove objave) na sedmičnom nivou smanjeni za oko 7 baznih poena na cijeloj krivoj prinosa. Prinosi italijanskih obveznica su na početku sedmice pratili pad prinosa ostalih obveznica eurozone. Ipak, već narednog dana prinosi su povećani nakon što je bivši zamjenik premijera Italije Matteo Renzi najavio da napušta Demokratsku stranku, na čijem je čelu nekada bio, te da će osnovati novu stranku. Demokratska stranka čini dio nove koalicione Vlade Italije, tako da se ovo saopštenje odrazilo na rast prinosa italijanskih obveznica. Na sedmičnom nivou prinosi italijanskih obveznica kraćeg roka dospijea su zabilježili blagi pad od oko 1 baznog poena, dok su prinosi obveznica sa srednjim i dugim rokom dospijea povećani za 3,5-4 bazna poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	AUG	1,0%	1,0%	1,0%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	AUG	0,9%	0,9%	0,9%
3.	Stopa inflacije – Italija (final.)	AUG	0,5%	0,5%	0,3%
4.	Stopa inflacije – Austrija	AUG	-	1,5%	1,4%
5.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	AUG	0,6%	0,3%	1,1%
6.	Povjerenje potrošača – EZ (prelim.)	SEP	-7,0	-6,5	-7,1
7.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	SEP	-38,0	-22,5	-44,1
8.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	JUL	-	1,1%	1,6%
9.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	JUL	-	20,5	18,4
10.	Bilans tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	8,42	5,05
11.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	2.409,9	2.386,4
12.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	JUL	-	-1,0%	-4,9%
13.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JUL	-	-0,6%	-0,8%
14.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	JUL	-	1,7%	1,4%
15.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	AUG	-	3,5%	3,4%

SAD

Na prošlosedmičnom sastanku FOMC-a donesena je odluka da se referentna kamratna stopa smanji za 25 baznih poena, te da bude u rasponu od 1,75% do 2,00%, što je bilo i očekivano. Ovo je ujedno i drugo smanjenje referentne kamratne stope ove godine. Takođe, FOMC je smanjio stopu na višak rezervi koje banke drže kod Fed-a (tzv. IOER) za 30 baznih poena na 1,8%. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da ukoliko ekonomija počne naglo slabiti, Fed će reagovati ponovnim smanjenjem referentne kamratne stope. Takođe, Powell je naglasio da je pad korporativnih investicija posljedica nesigurnosti vezanih za trgovinski rat i pogoršanje ekonomskih izgleda u Evropi. Istovremeno, Fed je objavio revidirane prognoze stope GDP-a i inflacije. Stopa GDP-a za tekuću godinu je smanjena na 2,1% (za 0,1% smanjena u odnosu

na junske projekcije), za 2020. godinu je ostala nepromijenjena (2,0%), dok je za 2021. godinu smanjena na 1,8%, što je 0,1% manje u odnosu na projekcije iz juna. Stope inflacije za tekuću, narednu i 2021. godinu su zadržane na nivoima od 1,5%, 1,9% i 2,0%, respektivno.

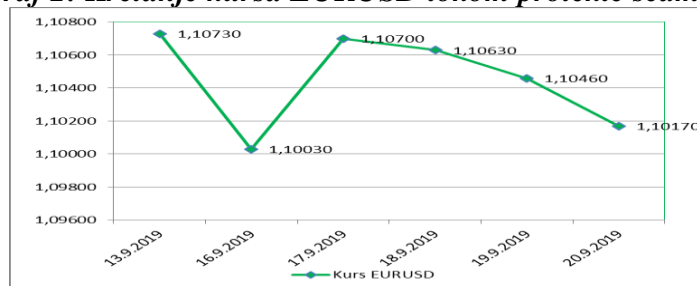
Krajem sedmice trgovinski predstavnici SAD i Kine nastavili su trgovinske pregovore prvi put nakon skoro dva mjeseca. Dvije najveće svjetske ekonomije pokušavaju premostiti duboke dubioze u politici, te pronaći izlaz iz trgovinskog rata. Međutim, tokom vikenda je objavljena vijest da su zvaničnici Kine otkazali posjetu u dvije poljoprivredne države SAD, što je izazvalo pesimizam na finansijskom tržištu, te uticalo na smanjenje prinosa na obveznice, koji su smanjeni za 12 do 18 baznih poena na sedmičnom nivou.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks	AUG	-0,1%	0,0%	0,4%
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	13. SEP	-	-0,1%	2,0%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. SEP	213.000	208.000	206.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	15. SEP	-	62,7	63,2
5.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	AUG	0,2%	0,6%	-0,1%
6.	Iskorištenost kapaciteta	AUG	77,6%	77,9%	77,5%
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Filadelfije	SEP	10,5	12,0	16,8
8.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M)	AUG	-0,7%	1,3%	2,5%
9.	Indeks započelih kuća (M/M)	AUG	5,0%	12,3%	-1,5%
10.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	AUG	-1,3%	7,7%	6,9%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1073 na nivo od 1,1017.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj je donesena jednoglasna odluka da se zadrži trenutna kamatna stopa na nivou od 0,75%, kao i program kvantitativnih olakšica u visini od 435 milijardi GBP. Članovi MPC BoE su upozorili da bi Brexit bez sporazuma značio sporiji ekonomski rast, kao i rast inflacije. Takođe, istaknuto je da bi politička situacija mogla dalje da vodi ka dužem periodu ukorijenjene neizvjesnosti. Što duže ove neizvjesnosti postoje, posebno u okruženju slabog globalnog rasta, izvjesnije je da će rast tražnje biti ispod potencijala, stvarajući višak ponude. Inflatorni pritisci bi mogli u ovom scenariju biti prigušeni. Ukoliko se desi „glatki“ Brexit, BoE ističe da će se vratiti dugoročnom cilju postepenog povećanja kamatnih stopa, pretpostavljajući da se globalni rast donekle oporavlja.

Iz Evropske komisije je saopšteno da London još uvijek nije predložio alternativu vezano za granicu s Irskom, što je najveći problem u sporazumu o Brexitu. S druge strane, zvaničnici kancelarije premijera Johnsona su iznijeli optimistične stavove o pitanju sastanka koji je održan prošle sedmice u Luksemburgu s čelnikom EK Junckerom, ali je, ipak, ponovljeno da će Velika Britanija napustiti EU 31. oktobra te neće tražiti produženje roka Brexita. Do ovog roka je ostalo manje od sedam sedmica, a premijer Johnson još uvijek nije postigao sporazum s Briselom o tome kako će se realizovati ovaj proces, ali je iz njegove kancelarije saopšteno da će se procesi i pregovori s EU intenzivirati.

Viši sud u Velikoj Britaniji se sastao kako bi razmotrio da li je odluka premijera Johnsona da suspenduje Parlament skoro do datuma Brexita bila nezakonita. Prošle sedmice sud u Škotskoj je presudio da je odluka bila nezakonita, dok oni koji ove odluke podržavaju nastoje da Viši sud pozove Parlament odmah, ukoliko se donese presuda protiv odluke premijera Johnsona.

Jedan od zagovornika Brexita Farage smatra da će Brexit ponovo biti odgođen jer će Parlament odbiti pokušaj premijera Johnsona da postigne sporazum u posljednjem momentu. Johnson će se pridržavati odluke Višeg suda o pitanju ponovog pozivanja rada Parlamenta, izjavio je vladin ministar najvišem sudu Velike Britanije, dok je odbio da odbaci mogućnost da bi premijer ponovo mogao suspendovati Parlament uoči planiranog roka za Brexit.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	SEP	-	0,2%	1,2%
2.	Inflacija (G/G)	AUG	1,9%	1,7%	2,1%
3.	Temeljna inflacija (G/G)	AUG	1,8%	1,5%	1,9%
4.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	AUG	-0,1%	-0,8%	0,9%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	AUG	1,7%	1,6%	1,9%
6.	Maloprodaja (G/G)	AUG	2,8%	2,7%	3,4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,88615 na nivo od 0,88300, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2501 na nivo od 1,2478.

JAPAN

MPC BoJ je na prošlosedmičnom sastanku, u skladu s očekivanjima, zadržao aktuelnu monetarnu politiku. Referentna kamatna stopa je ostala nepromijenjena na nivou od -0,1%, dok je ciljani nivo prinosa na desetogodišnje obveznice zadržan na nivou od oko 0%, uz dozvoljene oscilacije od +/-20 baznih poena. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će se kamatne stope zadržati na niskim nivoima još neko vrijeme, najmanje do proljeća 2020. godine. Takođe, Kuroda je nagovijestio da bi BoJ mogla ublažiti monetarnu politiku na narednom sastanku u oktobru, pozivajući se na rizik nemogućnosti dostizanja ciljanog nivoa inflacije od 2%. Krajem prošle sedmice BoJ je na redovnoj operaciji otkupa obveznica smanjila iznose za kupovinu obveznica dospjeća od 5 do 40 godina za ukupno 50 milijardi JPY. Ovo je ujedno i prvi put od uvođenja mjere kontrole krive prinosa, odnosno od septembra 2016. godine, da je BoJ istovremeno smanjila iznose kupovina u sva tri segmenta ročnosti.

Predsjednik SAD Trump je izjavio da u narednim sedmicama namjerava sklopiti trgovinski sporazum s Japanom o pitanju carinskih barijera i digitalne trgovine. Istovremeno, ministar finansija Japana Aso je istakao da navedeni sporazum neće uključivati valutnu klauzulu s obzirom na to da Japan želi izbjeći bilo kakav sporazum koji bi ometao njegovu sposobnost da interveniše na inostranim tržištima u slučaju nagle aprecijacije JPY.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

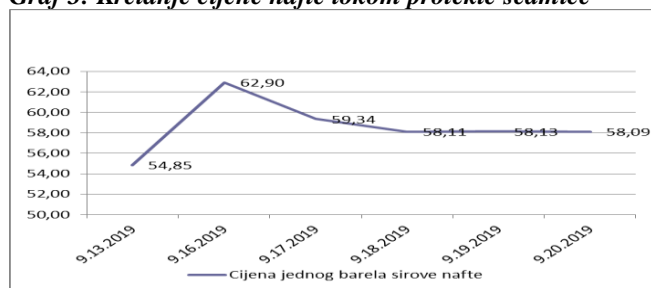
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Stopa inflacije (G/G)	AUG	0,3%	0,3%	0,5%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	AUG	-365,4	-136,3	-250,7
3.	Izvoz (G/G)	AUG	-10,0%	-8,2%	-1,5%
4.	Uvoz (G/G)	AUG	-10,7%	-12,0%	-1,2%
7.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	JUL	0,2%	0,2%	-0,7%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 119,72 na nivo od 118,53. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 108,09 na nivo od 107,56.

NAFTA I ZLATO

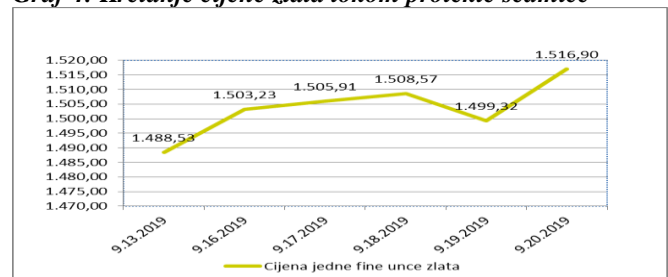
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 54,85 USD (49,53 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je zabilježila snažan rast od 14,68% u odnosu na prethodni radni dan (najveći nivo od 21. maja), što je ujedno i najveći dnevni rast cijene ovog energenta od 1991. godine, kada je izbio Zaljevski rat. Najveći uticaj na rast cijene nafte imali su napadi na naftna postrojenja Saudijske Arabije, što je uticalo na pad proizvodnje nafte ove zemlje za 50%. Već narednog dana cijena nafte je smanjena nakon što je Reuters objavio da će Saudijska Arabija ubrzo osposobiti proizvodnju. Reuters je prenio vijest da je Saudijska Arabija blizu toga da obnovi 70% dnevne proizvodnje nakon napada na njena postrojenja, dok se u naredne dvije do tri sedmice očekuje potpuna obnova procesa proizvodnje. Sredinom sedmice Saudijska Arabija je uvjerala zabrinute kupce da će izvoz nafte i dalje da se normalno realizuje, te da će se industrija brzo oporaviti od najtežeg napada u istoriji proizvodnje. Nakon ovih saopštenja, cijena nafte je zabilježila blagi pad. Do kraja sedmice cijena ovog energenta se nije značajnije mijenjala. Saudi Aramco je tokom vikenda potvrdio svoju opredjeljenost da dostigne 5,7 miliona barela dnevne izgubljene proizvodnje nafte zbog napada, dok je WSJ citirao zvaničnika Saudijske Arabije koji je istakao da situacija „nije sjajna kako se misli“. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 58,09 USD (52,73 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.488,53 USD (1.344,29 EUR). Napadi na naftna postrojenja Saudijske Arabije su početkom sedmice uticali na rast cijene zlata, jer je izraženi rast cijene nafte pojačao zabrinutost za potencijalni rast inflatornih pritisaka, što je podstaklo tražnju za zlatom. U narednih nekoliko dana investitori su iščekivali rezultate sastanka FOMC-a, te su očekivali da će Fed ponovo smanjiti referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena. Nakon što su objavljene vijesti da je FOMC odlučio da referentnu kamatnu stopu snizi za 25 baznih poena, iako je dao mješovite signale vezano za monetarne olakšice u budućnosti, cijena zlata je smanjena. Uprkos ovom smanjenju referentne kamatne stope, predsjednik Trump je putem svog naloga na Twitteru istakao da Fed nije uspio i nije otišao dovoljno u svojim aktivnostima smanjenja kamatne stope, izražavajući zabrinutost oko nastavka trgovinskog rata s Kinom i usporenja globalnog ekonomskog rasta koji će nastaviti da utiče na ekonomiju SAD. Krajem sedmice cijena ovog plemenitog metala je nastavila da bilježi rast, nakon što je Trump najavio više sankcija Iranu i kako je Kina navodno prekinula trgovinske pregovore sa SAD, što je podstaklo tražnju za zlatom kao sigurnom aktivom. Rast cijene zlata krajem sedmice uglavnom je rezultat pojačanih geopolitičkih tenzija. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.516,90 USD (1.376,87 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.